



РНИДС
Регистар националног
интернет домена Србије



Фондација „Регистар националног интернет домена Србије“
Жоржа Клемансоа 18а/1, Београд | телефон: 011.7281.281
rnids.rs | rnids.srb | kancelarija@rnids.rs

ИЗВЕШТАЈ ДИРЕКТОРА РНИДС-А О РАДУ КАНЦЕЛАРИЈЕ ТОКОМ ДРУГОГ КВАРТАЛА 2020. ГОДИНЕ

Дејан Ђукић

в.д. директора

Београд, август 2020.г.



Садржај

Увод	3
Најзначајнији пословни показатељи РНИДС-а за период	3
Кратак преглед најважнијих активности у кварталу	3
Послови Регистра и тржиште домена	4
Систем за регистрацију и доступност сервиса	4
Систем за регистрацију и доступност сервиса	4
Развој и примена правила за регистрацију	4
Решавање спорова у вези с називом домена	4
Стање тржишта домена	5
Сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а	6
Присуство РНИДС-а у јавности	6
Догађаји	6
Сајт Фондације рнидс.срб / rnids.rs	6
Сајт домен.срб / domen.rs	7
Анализа присуства РНИДС-а у медијима	8
Редовни послови Канцеларије	10
Правни, кадровски и општи послови	10
Интерни ИКТ сервиси	10
Подршка Управном одбору	10
Подршка Конференцији суоснивача	10
Сарадња с домаћим организацијама и институцијама	11
Сарадња с међународним организацијама и институцијама	11
Међународне online конференције током другог квартала 2020.	11
Кратки извештаји са online конференција запослених у Канцеларији	12
Финансије	13
Рачуноводство и ревизија	14
Финансијски извештаји	14
Набавке	15

Увод

Најзначајнији пословни показатељи РНИДС-а за период

Током првог квартала 2020. године:

- DNS сервиси РНИДС-а функционисали су са 100% расположивости.
- Укупан прилив у кварталу износи 41.257.824 динара са ПДВ-ом.
- Укупан прилив од аванса за домене износи 40.903.940 динара са ПДВ-ом..
- Укупно стање новчаних средстава са хартијама од вредности, прерачунато у динарима, износи 149.572.392 динара.

На крају првог квартала 2020. године:

- Укупан број регистрованих назива домена је: 112.172.RS и 2.502.СРБ.

Кратак преглед најважнијих активности у кварталу

Најважније активности и догађаји током другог квартала 2020. године:

- Даље прилагођавање рада и подизање ефикасности у условима насталим избијањем пандемије корона вируса.
- Пласирање садржаја на домен.срб.
- Завршена је имплементација DNSSEC-а и омогућена заштита DNSSEC потписима.

Послови Регистра и тржиште домена

Систем за регистрацију и доступност сервиса

Систем за регистрацију и доступност сервиса

У другом кварталу 2020. није било непланираних прекида у раду система РНИИДС-а.

НАЗИВ сервиса	Трајање прекида	Расположивост
DNS сервис	Без прекида	100%
Сервиси РсРег апликације	Без прекида	99,99%
Финансијски сервис регистрације	Без прекида	100%

Током другог квартала кључни сервиси РНИИДС-а радили су без прекида, а планирани прекид у раду система за регистрацију назива домена трајао је мање од 5 минута, а овлашћени регистри су били благовремено обавештени.

Рађена су тестирања система за DNSSEC потписивање зона у надлежности РНИИДС-а и система за дистрибуцију зонских фајлова у циљу скраћивања временских периода за освежавање измена у DNS записима.

Развој и примена правила за регистрацију

У овом кварталу Комисија за поступање по примедбама у случају повреда аката о регистрацији поступала је у једном предмету.

Рађено је на разради предлога за измену правила и процедура за регистрацију назива домена и на ажурирању предлога Техничких и административних услова о раду ОР-ова.

Решавање спорова у вези с називом домена

У овом кварталу је био један предмет пред Комисијом за решавање спорова поводом регистрације назива националних интернет домена, у вези домена o2tv.rs.

Стање тржишта домена

Други квартал 2020.године је завршен са 112.172 регистрованих .RS назива домена и исказује раст од 5,90% у односу на први квартал 2019.године. Број регистрованих .СРБ назива домена на крају другог квартала 2020. године износи 2.502.

Реализација обнове регистрације и нових регистрација по доменским просторима дата је у следећој табели:

доменски простор	април 2020.		мај 2020.		јун 2020.	
	нови	обрисани	нови	обрисани	нови	обрисани
.rs	1.534	1.315	1.679	1.158	1.880	920
.co.rs	106	209	104	133	107	130
.org.rs	26	45	19	36	28	27
.in.rs	74	66	72	38	71	60
.edu.rs	27	15	23	15	23	19
укупно .rs	1.767	1.650	1.897	1.380	2.109	1.156
.spb	12	21	21	11	16	11
.пр.spb	0	8	0	0	0	1
.орг.spb	0	2	0	1	0	1
.од.spb	0	1	1	0	0	0
.обр.spb	0	0	0	0	0	0
укупно .spb	12	32	22	12	16	13

У табели испод дате су вредности кључних показатеља броја регистрованих домена за други квартал 2020. и 2019. године.

.rs		II квартал 2020.	II квартал 2019.
Стопа задржавања	(број домена на крају периода – нови у току периода) / број на почетку периода	96,81%	96,74%
Стопа креирања	нови у току периода / број на почетку периода	5,20%	4,47%
Стопа брисања	обрисани у току периода / број на почетку периода	3,77%	3,71%

Сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а

Овлашћени регистри су се РНИДС-у обраћали најчешће у вези за сторнирања погрешно унетих трансакција у систем за регистрацију. У овом периоду су почела са радом два нова овлашћена регистра.

Програм суфинансирања оглашавања током 2. квартала користиле су компаније Адриахост и Јунајтед интернет.

–

Маркетиншким одељењима ОР-ова су редовно достављана различита обавештења – о ранг листама ОР-ова, нови текстови са сајта домен.срб, као и информације о релевантним активностима CENTR-а. Разматрано је одржавање онлајн конференције са ОР-овима током наредног квартала.

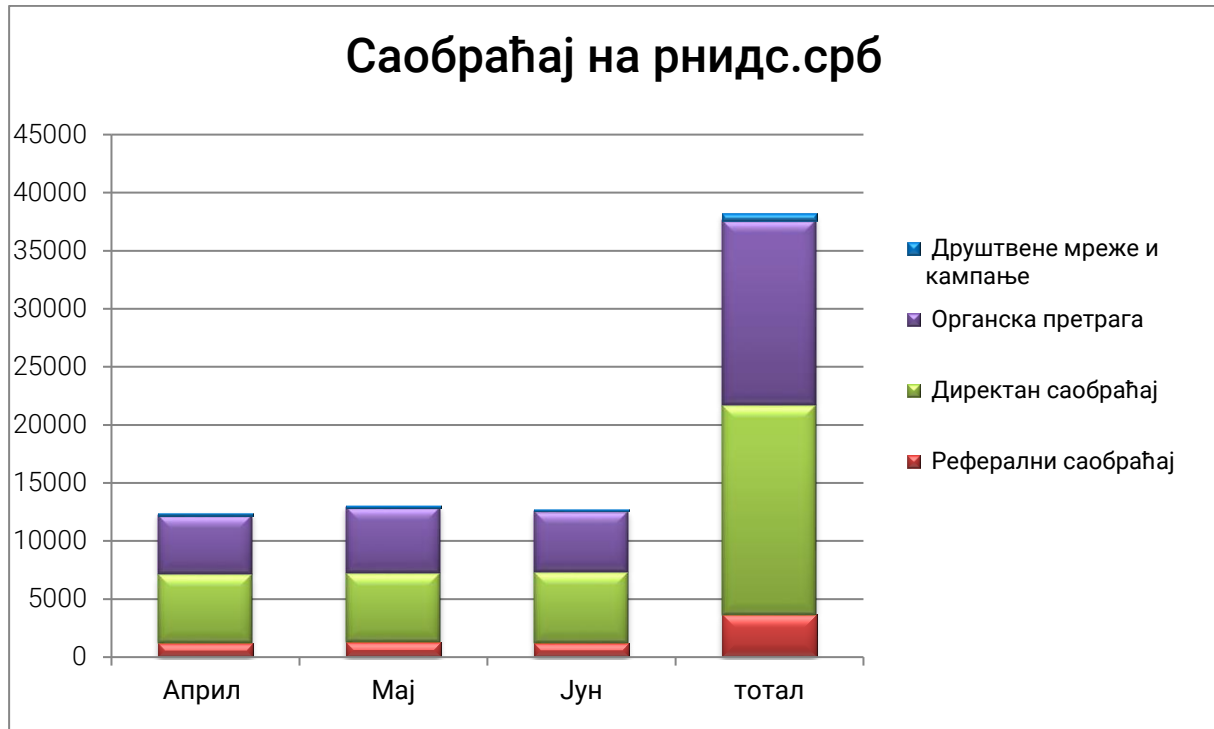
Присуство РНИДС-а у јавности

Догађаји

Услед пандемије корона вируса три едукације „На клик до купца“ заказане за други квартал 2020. године су одложене.

Сајт Фондације рнидс.срб / ruids.rs

У другом кварталу 2020. године сајт рнидс.срб забележио је 38.215 посета и 32.362 посетилаца. Најпосећеније су биле странице на којима се обавља WHOIS претрага, на српском и енглеском језику. Њихов удео у броју прегледа страница износи више од 16%. Следећа је насловна страна, а одредишна страница са које може да се преузме фонт Ареал РНИДС и у овом кварталу је била међу најпосећенијим и забележила је близу 1.200 посета. Укупан број прегледа свих страница на сајту је 65.482. Графикон у наставку показује најзаступљеније изворе саобраћаја ка сајту у другом кварталу:



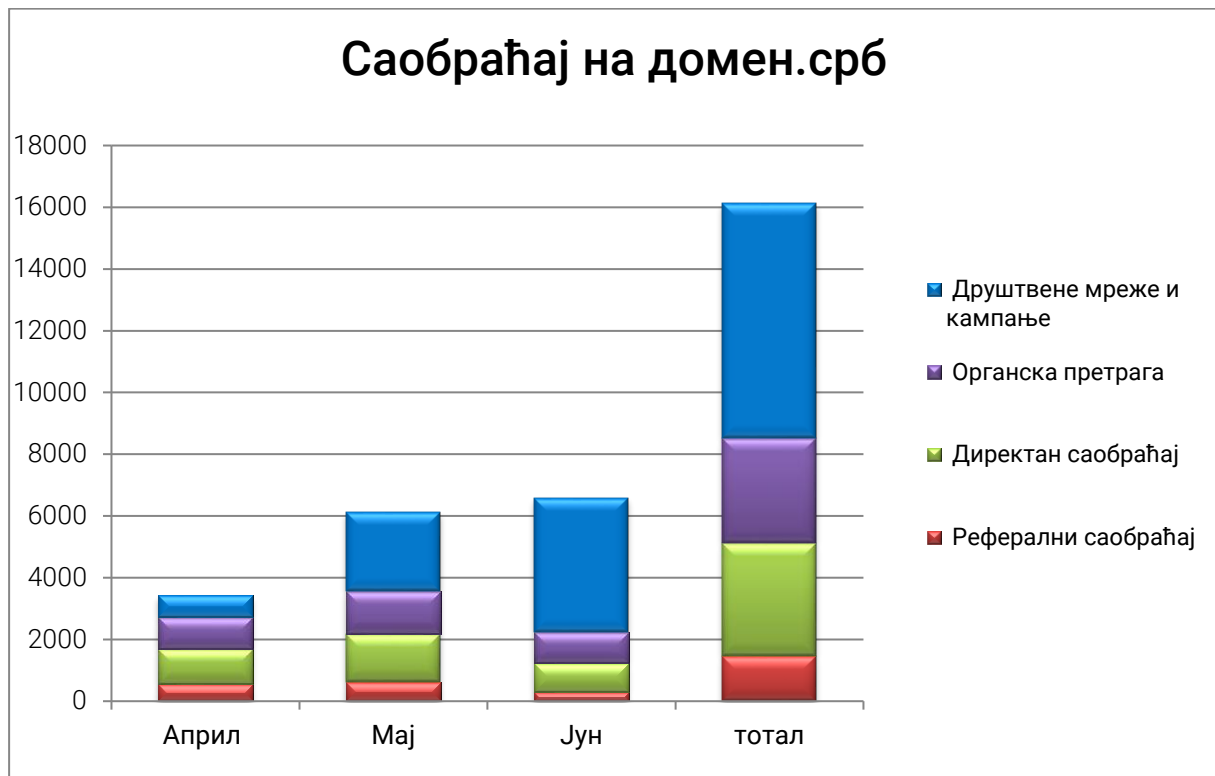
Сајт домен.срб / domen.rs

Иновирани сајт на адреси домен.срб постао је доступан корисницима интернета 28. марта 2020, а конципиран је као база знања која људима нуди различите одговоре у вези са техничком и пословном страном интернета. Садржаји су обрађивали безбедност на интернету, пословање, оглашавање и промоцију на интернету, приватност и правну заштиту, доменске и друге релевантне теме. Анализа, сређивање, објављивање и промовисање садржаја били су у фокусу активности Сектора маркетинга. Пласирани су текстови и (претходно снимљени) видео материјали, а Сектор маркетинга је успоставио сарадњу са професионално референтним ауторима. Успостављена је сарадња са седам спољних сарадника, а за домен.срб су писали и чланови УО, као и запослени у Канцеларији РНИДС-а. Током квартала објављено је више од десет оригиналних, ауторских текстова.

Садржаји објављени на сајту промовисани су путем друштвених мрежа и оглашавани пажљиво бираним циљним групама што је довело до јако ниског „баунс рејта“ (*bounce rate* – проценат посетилаца који напуштају сајт након што су прегледали само једну страницу), који током другог квартала износи свега 15,70%, (распон од 41% до 55% сматра се просечним, док се баунс рејт између 26% и 40% класификује као одличан, а просек за овај тип сајта је према неким статистикама између 30% и 60%). Просечно трајање посете сајту је око два минута, док је просек времена проведеног на страници скоро три минута, што је у рангу е-комерц сајтова на којима се људи дуже задржавају претражујући производе. Преко неких страница корисници брзо прелазе да би дошли до других садржаја, рецимо насловна или домен.срб/пословање, док се на неким обимнијим текстовима задржавају у просеку и дуже од 15 минута.

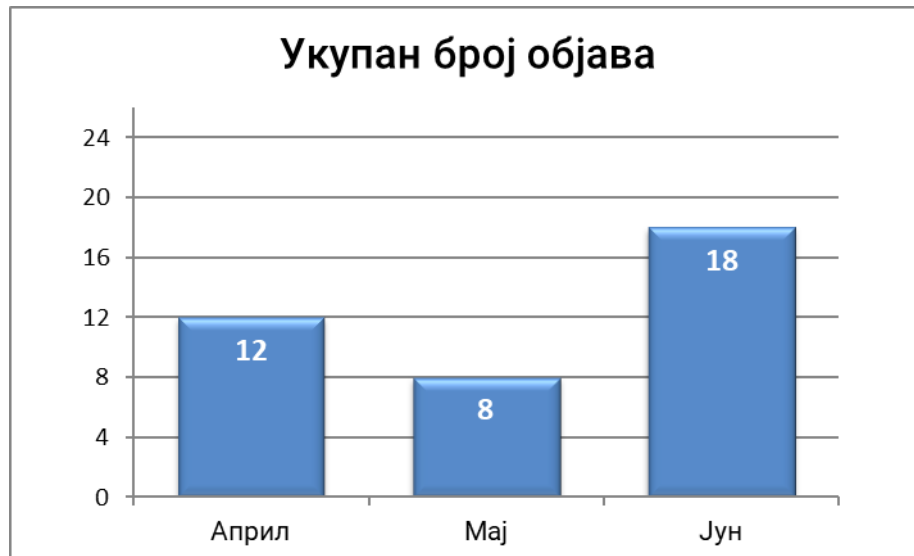
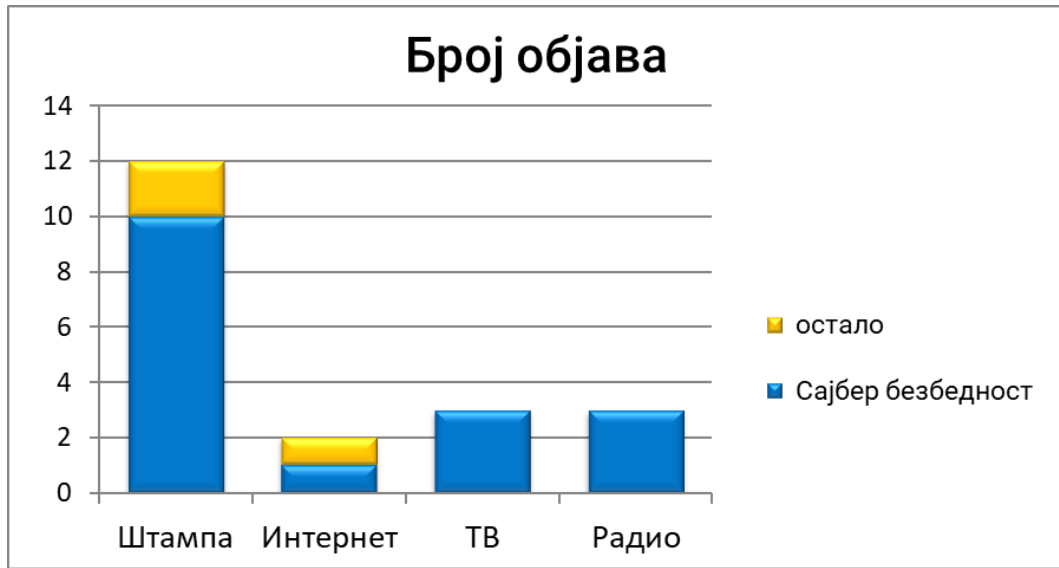
У другом кварталу 2020. сајт домен.срб/ domen.rs је забележио 16.124 посете и око 12.000 посетилаца. Уз интензивирање промоције путем друштвених мрежа, посете су из месеца у месец расле, што је приказано на доњем графикону. Сав садржај је пласиран и промовисан путем друштвених мрежа, па тако посете које су дошле посредством друштвених мрежа и на њима реализованих плаћених промоција чине готово 50% свих забележених посета у другом кварталу. Забележен је и раст броја посета које су дошле путем органских претрага.

Број приказа страница је готово 25.900, с тим што посете насловној, страници за проверу назива домена чине до 35% посета, а остатак је распоређен на ауторске текстове..



Анализа присуства РНИДС-а у медијима

У другом кварталу је забележено укупно 38 објава – 17 у штампаним медијима, 15 на интернету, три телевизијске и три радијске објаве. Објаве су покривале углавном тему сајбер безбедности.



Медијска анализа показује да су 22 различита медија извештавала о РНИДС-у – шест штампаних медија, две телевизијске станице, две радио станице и 12 интернет портала.

Од ауторских текстова током квартала објављени су текстови Жарка Кецића „Безбеднији рад из кућне канцеларије“ и „DNSSEC за сигурнији интернет саобраћај“ у часопису PC Press, и Предрага Милићевића „Наши привредници у онлајн бројкама“ у магазину „Бизнис и финансије“.

На тему сајбер безбедности Жарко Кецић је гостовао на ТВ РТС 1 (Јутарњи програм), ТВ Н1 (Дан уживо), два пута, Радио Београду 1 (Ухвати дан), два пута, и Радио Београду 2 (Дигиталне иконе).

Редовни послови Канцеларије

Правни, кадровски и општи послови

У континуитету и несметано обављани су редовни правни, административни послови и други послови.

Координисано је са осигуравајућом кућом и извођачима радова поводом санирања последица изливања воде у канцеларијски простор.

Интерни ИКТ сервиси

У другом кварталу пружана је подршка у погледу несметаног рада интерних сервиса приликом удаљеног рада запослених.

Подршка Управном одбору

Пружена је подршка Управном одбору при избору софтвера за вођење електронских седница и софтвера за гласање на седницама и набављена лиценца за платформу за одржавање видео састанака.

У протеклом периоду УО је имао четири седнице.

Подршка Конференцији суоснивача

На крају квартала РНИДС је имао 127 суоснивача.

Сарадња с домаћим организацијама и институцијама

РНИДС је у овом кварталу имао активну улогу у почетним припремама и планирању за одржавање мултинационалне вежбе „CyberTesla2020“, коју организује Војска РС уз подршку Националне гарде Охаја. Активности по овом питању ће бити настављене и у наредним периодима до одржавања вежбе крајем новембра.

Сарадња с међународним организацијама и институцијама

У овом кварталу су запослени и представници РНИДС-а учествовали у раду организација чији је РНИДС члан. Руководилац Сектора општих и правних послова и в.д. директора је, у својству члана, учествовао у раду ICANN-ове радне групе ccNSO Guideline Review Committee (GRC) и Meetings Programme Working Group (MPC). Саветница за стратегију и развој учествовала је у раду више ICANN-ових радних група: Latin Generation panel (у којој је председавајућа), Study Group on Technical Use of RZ-LGR, ccNSO Guideline Review Committee (GRC), ccNSO Review Working Party, Policy Development Process (PDP) Retirement Working Group и Work Track 5: Geographic Names at the Top-Level. Руководилац ИКТ сектора је учествовао у раду SSR Review Team-а и 3SG CENTR пројекту.

Међународне online конференције током другог квартала 2020.

Датум одржавања скупа	Скуп/Организација	Место	Делегирани учесник
12.-14. 5. 2020.	RIPE 80	online	Жарко Кеџић
25.-27. 5. 2020.	CENTR Jamboree	online	Жарко Кеџић, Дијана Милутиновић, Предраг Милићевић, Александар Костадиновић, Милош Милосављевић, Дејан Ђукић
25. 5. 2020.	32nd CENTR Marketing workshop	online	Дијана Милутиновић Предраг Милићевић
25. 5. 2020.	19th CENTR Security workshop	online	Александар Костадиновић
25.-26. 5. 2020.	42nd CENTR Technical workshop	online	Милош Милосављевић
27. 5. 2020.	62nd CENTR Legal & Regulatory workshop	online	Дејан Ђукић
9. 6. 2020.	DNS-OARC 32a	online	Жарко Кеџић

22.-25. 6. 2020.

ICANN 68

online

Дејан Ђукић, Жарко
Кецић

Кратки извештаји са online конференција запослених у Канцеларији

RIPE 80: 12.-14. 5. 2020.

Конференција RIPE80 одржана од 12. до 14. маја као виртуални скуп. Иако је конференција стандардно трајала 4 дана, због самог формата одржавања сесије су биле скраћене, а радна група за DNS (DNS-WG) је одлучила да на RIPE80 нема свој посебан сегмент. Уместо тога, радна група за DNS одржава месечне онлајн састанке на којима се презентује и разговара о актуелним темама и истраживањима везаним за DNS.

На конференцији је RIPE NCC представио нове алате и мерења, а било је речи и о планираним изменама и унапређењима. Такође, на конференцији је било речи о проблемима рутирања и употреби RPKI, спором прихватању IPv6 и поред чињенице да нема више слободних IPv4 адреса. Такође, је било разговора и о проблемима везаним за стандардизацију безбедности IOT уређаја. RIPE је такође представио новог извршног директора и најавио кадровске и организационе промене.

CENTR Jamboree: 25.-27. 5. 2020.

CENTR Jamboree је одржан у тродневном формату од 25. до 27. маја. Иако је састанак техничке радне групе (Tech-WG) садржао само представљање активности и планова чланова CENTR, састанак је био веома информативан и дао је могућност да се на једном месту чују информације о правцима развоја појединих регистара. На састанку радне групе за истраживање и развој (R&D-WG) Патрик Фалстром је имао веома информативну презентацију о значају система тачног времена и начинима и проблемима за имплементацију NTP система.

Маркетиншка радионица је на платформи Зум „угостила“ више од 60 колега широм света. Фокус највећег броја излагања и вести које су колеге представиле односио се на услове пословања регистра током пандемије, трендове регистрације назива домена, комуникацију регистра током кризе и пројекте који су реализовани у том периоду.

У првом делу састанка групе за безбедност, најпре је направљен кратак увод кроз представљање завршених и будућих пројеката националних регистара који су присуствовали састанку, а затим је представник белгијског регистра представио резултате анализе мерења модела безбедности према коме се устројавају национални регистри. Након тога одржана су два врло квалитетна предавања на тему битности временске прецизности у информатици, и представљен је пројекат како је шведски национални регистар поставио свој сервер за усаглашавање времена (NTP и PTP сервер). Поред тога наредног дана било је неколико предавања које су имале

интересантне теме, као на пример abuse или злоупотреба домена и података и слична предавања.

Највећи део правне радионице је био посвећен новонасталим околностима у вези корона вируса. У појединим државама, као у Србији, је било уведено ванредно стање, па је било речи о томе у каквој су позицији регистри. Такође, било је говора о томе какве су политике регистри примењивали код регистрација домена којима се на извештан начин врши повреда правила, а у свом називу елементе назива корона вируса.

DNS-OARC 32a: 9. 6. 2020.

Конференција DNS-OARC-32a одржана је 9 јуна и трајала је 1 дан. Осим стандардних информација о активностима DNS-OARC-а и новим алатима који су на располагању члановима, учесници су имали прилику да чују резултате најновијих истраживања Verisign-а о понашању Chromium базираних апликација када су у питању DNS упити који се прослеђују root серверима и локалним DNS реазрешивачима. Такође, Џеф Хјустон (Geoff Houston) је изнео занимљиво истраживање о анализи DNS упита за новорегистроване домене.

ICANN 68: 22.-25. 6. 2020.

На ICANN 68 састанку ccNSO је, за разлику од претходног виртуалног, имао своје састанке. На овим састанцима представљена су искуства у раду DNS система током пандемије и различитим приступима националних регистара за стабилан наставак рада. TLD-OPS радна група имала је прилику да и практично провери колико су препоруке за израду планова за наставак пословања (Business Continuity Plan) биле корисне у новонасталој ситуацији.

О механизмима заштите права у оквиру .rs и .srb доменских простора разговарало се на ccNSO сесији која је претходила ICANN 68. На ову тему је, током виртуелног окупљања чланова организације, говорио вршилац дужности директора Дејан Ђукић, који је објаснио карактеристике система правне заштите које је РНИДС успоставио и представио досадашњу релевантну праксу у овој области. Такође, на ccNSO састанку су размотрени различити организациони модели националних регистара и анализирани добре и лоше стране сваког од њих.

GAC је и на овом састанку наставио активности везане за злоупотребу назива домена и да у на међусекторским састанцима траже могуће начине да се у правила и процедуре ICANN-а, а самим тим и у уговоре са регистрима и регистрарима генеричких домена највишег нивоа, унесу клаузуле о обавези за сузбијање злоупотребе назива домена.

Финансије

У овом кварталу су орочена динарска средства у две банке, на период од 6 месеци.

Рачуноводство и ревизија

Током овог периода сви рачуноводствени послови су обављани редовно и несметано. Припреман је завршни рачун за 2019. годину и завршен на самом почетку наредног квартала. Исти је послат на УО на усвајање, а потом и предају АПР-у. Рок за доставу ФИ за претходну годину је померен на најкасније 90 дана од дана укидања ванредног стања, односно 4.8.2020.

У другом кварталу, је тим независног ревизора финансијских извештаја обавио предревизију Финансијских извештаја за 2019. годину. Након комплетирања завршног рачуна, издато је и Мишљење независног ревизора – Станишић ревизије. Мишљење је позитивно и његова суштина је да „финансијски извештаји приказују истинито и објективно по свим материјално значајним питањима финансијски положај РНИДС-а на дан 31.12.2019. године, као и резултате његовог пословања за годину која се завршава на тај дан, у складу са рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији“.

Финансијски извештаји

У наредној табели су укратко приказани кључни показатељи пословања за 2.кв 2020. и стање на дан 30.6.2020. и одговарајуће стопе раста.

.000 РСД	2. кв. 2019. или 31. 12. 2019.	2. кв. 2020. или 30.6 2020.	%
Пословни приходи	67.465	71.850	106,5%
Пословна добит	13.206	25.650	194,2%
Нето резултат	11.148	22.799	204,5%
Актива	188.359	214.908	114,1%
Капитал	110.671	133.470	120,6%
Нето дуг	-17.249	-34.051	197,4%
Нето обртни фонд	-15.997	9.272	-58,0%

Уз значајан раст пословне остварен је и раст нето добити, насталих као последица континуираног раста пословних прихода од 6,5% (још виша стопа него током првог квартала 2020), уз смањење пословних расхода (укупно укључујући и амортизацију) од 14,9%. Све то је остварено уз ЕБИТДА маржу од 58,9%. Најзначајнија промена од почетка године, јесте промена статуса нето обртног фонда, који је сада позитиван, услед генерисања значајног износа готовине. Иначе је постао негативан, у претходном периоду, због значајних улагања у државне хартије од вредности, које се воде ванбилансно што на дуги рок говори о стабилној солвентности Фондације.

Као показатеље ликвидности, наводе се три показатеља на крају посматраних периода, који су доказ одржања ликвидности, упркос значајном улагању у дугорочне, али пре свега сигурне хартије од вредности:

Показатељ	31. 12. 2018.	31. 12. 2019.	30.6. 2020.
Ликвидност 1. степена	0,46	0,22	0,42
Ликвидност 2. степена	1,18	0,75	1,10
Ликвидност 3. степена	1,26	0,80	1,11

Реч је о резултатима који говоре о значајном степену ликвидности РНИДС-а (и расту ликвидности), показатељи су на нивоу оних са краја 2018, њихова вредност је већа од оних са краја 2019. и полако се крећу ка рекордном нивоу у току 2018. године. Ово добија на значају имајући у виду значајно усмеравање слободних новчаних средстава у посматраном периоду, нарочито током 2019. године, али и током 2020. у државне хартије од вредности, такође високе ликвидности, али знатно више сигурности. Уз то, додатна количина готовине је генерисана током пандемије.

Ситуација је још повољнија ако се има у виду да је нето дуг још више негативан (што је повољно) и то за скоро двоструко већи износ у односу на крај претходне године.

Набавке

Осим текућих набавки, извршено је и следеће: Bigpulse систем за гласање, Zoom лиценца за видео конференције, Grammarly за проверу правописа енглеског језика, набавке услуга адаптације пословног простора ради санирања последица излива воде и др. У овом кварталу није било отворених поступака набавки.

У Београду,
12. август 2020. године

Дејан Ђукић
в.д. директора РНИДС-а